

UDK 811.163.4'373.21(497.16)

Preliminarno saopštenje

Miro M. RADOJEVIĆ

TOPONIMIJA SELA MOKRO KOD ŠAVNIKA*

U ovome prilogu dat je popis toponima drobnjačkoga sela Mokro. Rad je nastao 1971. godine a ovđe se prvi put publikuje.

Ključne riječi: *onomastika, toponimija, crnogorski jezik.*

A

Adžimusića dòlina – livada pripadala porodici Adžimusića.

Ambàrić – lokalitet na kome je postojao ambar.

Ámovića glàvica – glavica, pripadala porodici (H)Amović, dok je živjela u Mokrome.

B

Bàbina nĵiva – njiva pripadala nekoj babi.

Bàćuše – livada.

Bájovi làzi – šuma; naziv po vlasniku koji je pripadao starijem sloju stanovništva.

Bàrica – močvarna livada.

Bjèlica – livada na kojoj je rasla trešnja bjelica.

Bjelòšēvnice – livade.

Bògdān pòtok – potok koji nosi ime po pripadniku starijeg sloja stanovništva.

Brègovi – livade.

* Toponime je 25. jula 1971. godine zapisao Miro M. Radojević (Mokro, 1. V 1899 – Beograd, 11. III 1984); oni su dio Radojevićeva rukopisa pod naslovom *Šećanja za potomstvo*. Zabilježeni toponimi odnose se na područje drobnjačkoga sela Mokro nedaleko od Šavnika, koje se nalazi u pitomoj dolini između planine Vojnik i kanjona Pridvorice, na nadmorskoj visini između 1000 i 1200 metara. Mokro se sa istočne strane graniči šumovitim brdom Kikanjice, sa ševerne rijekom Pridvoricom, a sa zapadne i jugozapadne masivima planine Vojnik. Sušedna sela su Pridvorica, Gradac i Miloševići. Kroz Mokro prolazi magistralni put Nikšić – Šavnik – Žabljak. Širi atar sela Mokro, s komunicama, šumom i planinom, prostire se oko 4.5 km od ševerozapada ka jugoistoku i oko 5 km od ševeroistoka ka jugozapadu. Rukopis o toponimima priredio i strukturi časopisa prilagodio Danilo M. Radojević.

Brèza – fitonim, omar breza.

Brèzova glàvica – uzvišenje na kome su rasle breze.

Brijeg – pašnjak.

Brijest – lokalitet na kome raste usamljeni brijest.

Búcāvci – prostor na kome su se volovi boli.

Bukòvā pròdō – bukova šuma.

C

Cigànskī pòdi – prostor na kome su zastajali Romi i podizali čerge.

Č

Čàsna bàra – velika poljana na istočnoj strani sela, blizu seoske crkve.

Čàsni tr̃n – blago uzvišenje u Časnoj bari, na kome je postojalo veliko stablo trna u čijem su hladu seljaci vijećali i zaključivali dogovore.

Čāvčanica – duboka jama u Vojniku.

Čécova vòda – izvor u Kondžilima na Vojniku.

Čelàrija – prostor na kome su držane košnice pčela.

Čèsta – gusta šuma.

Čistē strāne – dio padine Vojnika bez šume.

D

Dèbeli kr̃š – krševito uzvišenje.

Diváni – šumovita uvala ispod brda Javoruša, dijela masiva Vojnika. Uz Divane vodi put s Mokroga do Velikih Poljica na Vojniku. Naziv je možda od arap.-pers. riječi *divan*, razgovor.

Dòbrā lāstva – mikrolokalitet u Vojniku. Uska travnata površina.

Dòbrilov dō – livada; naziv po imenu pripadnika starijeg sloja stanovnika.

Dòline – pašnjak.

Dòlovi – pašnjak.

Dônjā r̃zišta – lokalitet u Vojniku.

Dônji ledínci – pašnjak u Lazima.

Dràgan dō – naziv po nepoznatom starijm vlasniku.

Drūm – ostaci kaldrme starog rimskog puta preko brda Kikanjice, koji je vodio od Anagastuma (Nikšića), preko Šavnika, do Municipija S (Pljevalja).

Dùbokī dō – strma dolina na Vojniku.

Dùbokī pòtok – naziv označava duboki kanjon, a ne vodu u njemu.

Dùgī brìjeg – pašnjak.

Dùgī dō – pašnjak.

Dúlovo br̂do – lokalitet u Kondžilima.

Dùmače – stari put.

G

Gāce Âmovića – livada, pripadala porodici (H)Amovića, koja je davno odse-
ljena iz Mokroga.

Glāvica – pašnjak.

Gölē strāne – nastraniti prostor, bez šume, u podnožju Vojnika.

Gôleš – glavica bez šume.

Gölō br̂do – glavica bez šume.

Golōpust – jedan od vrhova masiva planine Vojnika. Kad je poslije, prvoga
svjetskoga rata, vršeno geodetsko snimanje, ekipa je pošla od Nikšića
prema Jasenovom Polju, pa je, od tamošnjih stanovnika, zabilježila za
Golopust drugi naziv - *Jablan Brdo*, koji je zatim i kartiran.

Gòmila – vjerovatno se na tome mjestu nalazio ostatak ilirske grobne gomile.

Gōrnjā r̂zišta – lokalitet u Vojniku.

Gōrnjī ledínci – pašnjak.

Grādina – naziv koji upućuje da je tu bilo neko staro naselje.

Grádnī dōli – dolovi ispod Mramorja, jednog od vrhova planine Vojnik.

Grāovišta – njiva.

Grēde – strma strana kanjona potoka Šiškovac, pritoke rijeke Pridvorice, koji
protiče kroz Mokro.

Gr̂líc – uvlaka koja dijeli planinski masiv Golopust (Vojnik) od ogranka brda
Kikanjice.

Grōtnjača – kamenita uvala.

Gübāljeva dōlina – manja dolina iznad podnožja masiva Golopust; mještani
vjeruju da je na tome mjestu živio čovjek koji je bio obolio od gube.

Gūbišeme – njiva neplodne zemlje, na kojoj ne može da rodi ni onoliko koli-
ko je šemena usijano. Naziv čuva crnogorski glas š.

I

Ìlīna pròdō – pašnjak. Naziv čuva ime ranijeg vlasnika.

Ìvanov dō – njiva, naziv po ranijem vlasniku.

Ìzba – lokalitet đe je nekad bila izba, prostorija za spraćanje stoke.

J

Jàbukove glàvice – fitonim; pašnjak.

Jàbučnice – pašnjak.

Jamànuša – lokalitet đe je kopana jama.

Jàsike – jasikova šuma u Mokrome i predio pod Ravnim Brdom, jednim vrhom planine Vojnik.

Jàblān dōlina – uvala na planini Vojniku; fitonim po žutome cvijetu.

Jāvōr – lokalitet oko usamljenog starog javora.

Javòruša – jedan vrh planine Vojnika.

Jélica kùčīšte – lokalitet čuva šećanje na porodicu koja je nekad tu živjela.

Jélina pècina – pećina u koju se neka devojka Jela skrivala.

Jèlovina – dio lokaliteta Slana Lokva u Lazima.

Jêlje – jelova šuma.

K

Kālājna pècina – pećina u Sigama, u podnožju Vojnika.

Kàmenī brījeg – dio padine Vojnika.

Kàmenice – mikrolokalitet u Vojniku.

Károva gláva – uzvišenje; naziv po pripadniku starijeg sloja stanovništva.

Katùnina – mjesto na Vojniku đe je bio katun.

Kèkerina pròdō – livada, pripadala porodici Kekera koja je ranije iščezla.

Kikanjice – brdo na istočnoj strani Mokroga.

Kīta – jedan od vrhova Vojnika.

Klāčina – lokalitet đe je paljena klačina.

Klèke – fitonim; areal kleka u Vojniku.

Klènovi – omar klenova.

Kòbilīn mràmor – strmo mjesto u Divanima, na kome se slomila nečija kobila.

Kòčīšta – kupusište; naziv izveden od imenice *kočanj*, korijen kupusa.

Kójov pòd – personim, po (starom) vlasniku zemljišta.

Kòlijevka – uvala ispod planinskog vrha Kita, jednog od vrhova Vojnika.

Kòndžila – šuma na ševernoj strani Vojnika, iznad dubokog kanjona rijeke Komarnice.

Kopićuša – komunika; nekad kopana, korišćena kao njiva.

Kòzlića krš – naziv po jaradima (kozličima).

Kòžā gláva – kamenita glavica u Vojniku. Naziv potvrđuje crnogorski glas ž.

Krātkī pòtok – livada.

Krčevine – iskrčena livada.

Kreměštavica – zemljište na kome se nalazi kremenje.

Krìvače – njiva.

Křstovače – livada.

Křši – kamenite glavice.

Krūševačkī pòtok – potok koji teče od Kruševica, u kišovitim jesenjim danima.

Krūške – fitonim; livada, na kojoj su rasla stabla divljijeh krušaka.

Kučérak – bukova šuma na početku padine kanjona Pridvorice.

Kūčīn křš – strma stijena na podnožju masiva Golopust.

Kūčina pēc – izvor koji ponire u Vojnik, ispod Kučina Krša. Izvorište voda sela Mokro.

Kūk – isturena kamena gromada.

L

Lâkat – lokalitet u Gredama koji podseća na čovjekov lakat.

Lálova pēčina – pećina u Vojniku.

Lànište – fitonim; ranije je na tome prostoru, u podnožju Vojnika, sijan lan.

Lăpča lüğovi – nekoliko sušedne livade koje nose naziv po vlasniku.

Lăstve – travnati prostori u Vojniku.

Lăzi – nekad iskrčena komunica u kanjonu Pridvorice.

Ledínci – travnati proplanci.

Lékove glăvice – kameniti predio; naziv po nepoznatom vlasniku.

Lîtija – glatka litica u kanjonu Šiškovca.

Livade – uske travnate površine između kamenih obruba ispod Orlova brda, jednog od vrhova Vojnika.

Lòpār – livada koja je ravna kao lopar.

Lùčevā lăstva – borova šuma na Vojniku, odakle je dobijan luč.

Lj

Ljěščice – lokalitet đe rastu lijeske.

Ljüberīn dô – naziv po starom vlasniku.

Ljùtica – livada, naziv po tvrdoj travi koju je teško kositi.

M

Mâlā pòda – zaravan.

Mâlā tòrina – prostor koji je ograđivan za spraćanje stoke.

Mâlī mèded – lokalitet na Vojniku.

- Mâlō poljice** – katunište sela Mokroga na Vojniku.
Mândžulica – mjesto pored puta đe su se putnici odmarali i jeli.
Mârina glàvica – naziv po nekoj (zaboravljenoj) Mari.
Mârića òsoje – naziv po porodici koja je nekad tu živjela.
Mârkova bàra – naziv podbarne livade, po vlasniku.
Mârkov dô – naziv po vlasniku imanja.
Mèđinica – granična livada.
Mètala – jedan od vrhova planine Vojnik.
Metèriz – mjesto đe je bilo utvrđenje.
Mičijevac – uzvišenje na granici prema selu Miloševići.
Milićuša – naziv po starom vlasniku.
Milin vřt – po imenu vlasnice.
Miljanića katunište – katun porodice Miljanić koja je nekad tu živjela.
Miljkovo břdo – naziv po nepoznatom vlasniku.
Miljkov vřt – naziv po nepoznatom vlasniku.
Mjèdenō gúvno – lokalitet u obliku guvna.
Mřkovića tòrina – naziv po vlasniku koji je pripadao nestalom sloju stanovnika.
Mlădenov křš – naziv po pripadniku nestalog sloja stanovništva.
Mlînište – mjesto đe je bio seoski mlin pored potoka Šiškovca.
Mljècevi pòdi – fitonim; na toj livadi preovlađuje mlječika.
Mràmorje – vrh Velikog Vojnika.
Mrgljîni – zemljište koje dijeli dvije njive. Lokalitet na kome je više mrgljina.
Mrkùnuša – uska uvala između Greda i Ulja, u koju sunčano svjetlo malo dopire.
Mršina vòda – usamljeni izvor na planini Vojniku; naziv po nepoznatom Mršu.
Mřšine strâne – planinska strana koja se diže iznad izvora Mršina Voda.

N

- Năkovanj** – brijeg na granici sela Mokro i Miloševići.
Năkučitā gréda – stijena koja se na jednom mjestu lučno izdiže iznad ravne livade.
Náševnice – njiva; naziv dokumentuje crnogorski glas š.
Nikolîn pòtok – u podnožju brda Kikanjice. Naziv po nepoznatom vlasniku.

Nikoljskã crkva – crkvište seoske crkve posvećene sv. Nikoli, u sredini sela, koja je napuštena pošto su Mokrani obnovili staru crkvu, posvećenu sv. Petru i Pavlu, 1871. godine.¹

Nüglovi – zemljište između dvije kose.

O

Obárci – dio korita potoka Šiškovca koji vremenom ponire.

Ödzina glávica – strma glavica na istočnoj strani sela. Na njenome vrhu nalazio se grob u koji je sahranjen drob Husrev bega, namjesnika bosanskog, koji je poveo vojsku na Crnu Goru da narod prisili na davanje harača. Poginuo je 1543. godine: jedan „Brđanin iz Kuta gurne ga nožem u trbuh, đe na mjestu ostane mrtav (...). Narodna predaja veli, da mu je tude drob pokopan, a tijelo prenešeno u Sarajevo i sahranjeno u turbetu kod njegove džamije”.²

Òglavak – glavica (brijeg).

Öko – ponor blizu crkve sv. Petra i Pavla.

Okrùglica – po obliku zemljišta izveden je naziv.

Ösoje – osojna strana Golopusta.

Ösredak –srednji dio šume.

Örlovo brdo – jedan od vrhova Vojnika.

Örnice – njive, okućnice, uz rub kanjona Pridvorice.

Övčijë ždrijélo – putanja, progon između nepristupačnih krša.

P

Pájova jãma – jama u Vojniku.

Páljevine – zemljište u Vojniku na kome je sagorjela šuma.

Pàprãti – fitonim; zemljište u Zaselju, na kome preovlađuje paprat.

Pàpratnã glávica – fitonim; na njoj raste paprat.

Pãsište – komun za ispašu stoke.

Pãvlovo prisoje – šuma na prisojnoj strani brda.

Pëćine – u kanjonu potoka Šiškovca.

Pédova pëćina – pećina na Vojniku.

Pérova pòljana – livada.

Pijésci – dio kanjona Šiškovca.

Pištët – izvor.

¹ *Pedeset godina na prestolu Crne Gore 1860–1910*, Cetinje, 1910, str. 106.

² Safet beg Bagašić-Redžepašić, *Kratka uputa u prošlost Bosne i Hercegovine*, Sarajevo, 1900, str. 33.

Pìtomā vlāka – livada.

Pìtomī dō – njiva.

Plāndīšte – mjesto u šumi Kučerak đe su dogonjene ovce da planduju.

Plěća – mjesto u Sigama.

Plōče – kameniti lokalitet na obronku Vojnika.

Počivalo – ravna stijena na koju je odlagano breme, radi predaha.

Pōd – livada.

Pōda – prostor iznad Osoja, đe se nalaze ostatci kućišta.

Pòdkaplje – nagnuta greda u kanjonu Šiškovca.

Pòglēd – kosa s koje se širi vidik.

Pòkrājnice – njive pri komuni.

Pòlice – stepenaste ploče iznad Šurčina vira u rijeci Pridvorici.

Pólješnice – ljeskova šuma.

Pónori – njiva na kojoj se povremeno javljaju provalije zbog nestabilnog dubljeg sloja.

Pònōrnice – njive na kojima se javljaju ponori.

Pöpōv brījeg – brijeg (livada) koji je nekad pripadao nekome popu.

Pöpōv dō – pripadao nekome popu.

Pöpovića stūp – njiva, pripadala nekoj porodici Popović.

Povrātič – fitonim; lokalitet u Vojniku po travi *Tanacetum vulgare*; planinke su je stavljale između kalica da bi se skorup bolje zametao.

Prērādova bāra – močvarno zemljište: naziv po imenu nekoga vlasnika.

Prījeki křš – preko njega vodi priječac.

Prijévor – blaga kosa koja dijeli livade.

Přlo – dio kanjona Šiškovca.

Pròdoli – šuma, od Šestanova Dola do Dugoga Brijeg.

Prostirala – livada; prostor je korišćen za sušenje žita.

R

Rādinovača – livada.

Rādulov vīr – hidronim; u potoku koji teče kroz selo.

Rāme – teren koji je svojim izgledom vjerovatno asocirao na ljudsko rame, pa je tako mogao nastati naziv.

Ránjevi – toponim čija je osnova vjerovatno imen. *ranjak* (gen. mn. *ranjaka*), jaganjac (muško jagnje).

Rāpča pòtok – osnova toponima je: *rap*, sveslavenska posuđenica od lat. *rapa* - blitva.³

³ P. Skok, *Etimologijski rječnik*, knj. 3, Zagreb, 1973, 108.

Rāsosa. - Nastanak toponima je podstakao reljef zemljišta; u osnovi je prid.
rasovast - račvast.

Râvnē sìge – livade i oranice.

Râvnī lāzi – dio komunice na kome je iskrčena šuma.

Râvnō bŕdo – jedan od vrhova Vojnika.

Râvnō tòčilo – dio Vojnika niz koji su seljaci kotrljali, a zatijem dovozili grede za izgradnju kuća.

Rašenòkos – zemljište koje ostaje nepokošeno. Toponim dokumentuje glas *š* u crnogorskom jeziku.

Rìzina pècina – naziv pećine po imenu nepoznate osobe.

Rûdī dô – toponim je izveden od prid.: *rud* - crven; rastinje u tome dolu u jesen dobija crvenkastu boju.

Rùjevice – rastinje na tom zemljištu u jesen dobija crvenkastu boju.

Rukávac – uski prolaz.

Rùpčina – velika rupa.

Rùpe – na tome mjestu ima više rupa.

S

Sìcalo – uska i strma uvala.

Sìge – dio Mokroga između podnožja Vojnika i Greda, ivice kanjona Šiškovca.

Siljevac – jedan od vrhova Vojnika.

Síмова vòda – izvor.

Skákavica – vodopad potoka Šiškovca.

Skòčkovića òsoje – naziv po porodici koja je odseljena iz Mokroga.

Slájkovače – njive.

Slânā lõkva – šuma u kanjonu potoka Šiškovca.

Snijèžnice – nekoliko jame u Vojniku, u kojima se zadrži snijeg preko cijele godine. U bezvodnoj planini sniježnice omogućavaju izdig na katune.

Sokòlić – naziv izveden po istoimenoj ptici.

Sòmina – fitonim (lat. *sabina*, vrste trave koja raste po liticama); strana, areal te trave.

Spàsòjev dô – naziv doline po imenu nekadašnjeg vlasnika.

Srebrnā bàra – livada.

Stàjšte – mjesto đe je bila staja.

Stô – mjesto na kome su vijećali stari Mokrani.⁴

Stòjanova kòsa – dio Vojnika.

⁴ Podatak je saopštio stariji mještаниn Miro Stanković.

Stübao – livada i izvor; vjerovatno je naziv izveden od im. *stublina* - šuplje stablo kojim se osigurava izvor.

Stüdenā pęcina – pećina ispod Kućina Krša koja se prostire ispod Golopusta, dijela masiva Vojnika. Speleolozi su istražili oko 830 metara pećine; rezultati toga istraživanja su publikovani.

Stüpovi – livada kod Obaraka; njive kod Mliništa.

Súrdup – strma uvala.

Š

Šëničište – fitonim; njiva na kojoj je sijana pšenica.

Šëstanov dô – naziv izveden od im. *šëstan* - đavo.

Šipča ždrijélo – strmo ždrijelo; naziv je izveden od gl. *šipčiti* - naporno ići.

Šiškovac – potok, izvire i teče preko Mokroga.

Štitulje – livada; naziv je izveden od imena šarene krave - *štitulje*.

Š

Šëčina – mjesto đe je posećena šuma. Naziv potvrđuje glas *š* u crnogorskom jeziku.

T

Tetivice – fitonim, mjesto đe raste biljka *tetivika*.

Tòčilo – usko, strmo mjesto u Vojniku, niz koje su oburdavani balvani.

Tòrina – stijenama obrubljeni prostor koji liči na tor.

U

Ubálac – ubao.

Úlica – put

Ŭlj – visoka izdvojena stijena.

Uvijalja – livada.

Ŭzrnica – livada koja je vjerovatno nekad orana i zasijavana žitom.

V

Vàgan – vrtača.

Vàla – šuma.

Vàlovi – krupno kamenje u Šiškovcu.

Vão – ubao.

Vèlikā pòda – livada.

Vèlikā tòrina – šuma.

Vèlikō poljice – prostor između Malog i Velikog Vojnika.

Vèlikō prlo – strmina u Lazima.

Vignjšte – njiva; naziv izveden od gl. *viganjiti*, što znači galamiti.

Visokā glàvica – naziv izveden u odnosu na sušedne manje glavice.

Vljètušina grèda – lokalitet na kome puva *vľjetrušina*, jak vjetar.

Vláke – uvale iznad Ljuberina Dola.

Vòtnjak – voćnjak.

Vrânov krš – litica kojom se na sjevernoj strani završava planina Vojnik, u kanjonu Pridvorice, ispod Kondžila.

Vrbica – izvor.

Vrh lázā – blago uzvišena lokacija na kraju Ornica, na rubu kanjona Pridvorice.

Vrtići – mali vrtovi.

Vručac – livada iz koje, u kišnijem danima, na jednom mjestu izvire voda pa je zemljište meko, kao živo blato.

Vùjinovićeva pòda – šuma.

Vukòdō – do u kome su se vukovi skrivali.

Vukòvā pròdo – livada.

Vûkov brjèg – naziv po nekadašnjem vlasniku.

Vùkšića bàra – naziv po nekadašnjem vlasniku.

Z

Zábučje – šuma.

Zàdubnice – livade.

Záselje – gornji dio sela Mokroga.

Záskoci – uski travnati usijeci u stijenama u planini, koji zavedu goveče da pase, ali ne može da se okrene i da se otud vrati.

Zàvráz – mjesto đe se balvani vežu da ih volovi vuku.

Záždrionica – livada koja se prostire iza ždrijela.

Zážljebci – njiva na kojoj je žito žnjeveno.

Zbòrnā glàvica – glavica na kojoj su se okupljali seljaci.

Zlí dō – dolina u kojoj se nekada zbio tragičan slučaj.

Zlòkosine – livada na kojoj raste trava koju je teško kositi.

Ž

Žèstika – livada, areal trave žestike.

Ždrijélo – uski prolaz.

Žûtā gréda – litica iznad potoka Šiškovca.

Žûtī dô – livada.

Miro M. RADOJEVIĆ

TOPONYMY OF VILLAGE MOKRO NEAR ŠAVNIK

The present paper provides a list of toponyms of Drobnjak's village Mokro. The paper was originally written in 1971 and is published for the first time. The toponyms were noted down on 25 July 1971 by Miro M. Radojević (Mokro, 1 May 1899 – Belgrade, 11 March 1984), and they present a part of Radojević's manuscript entitled *Šećanja za potomstvo* (*For our Descendants to Remember*).

Key words: *onomastics, toponymy, Montenegrin language*